

Altijd maar die algen!

Groene smurrie blijft punt van aandacht voor kunstgrashockeyvelden

Alle kennis over kunstgras en onderhoud ten spijt, algen blijven een punt van aandacht op vrijwel alle kunstgrassportvelden. Met name semi- en waterkunstgrasvelden voor hockey bieden de ideale condities voor algen om te gedijen. Een 100%-oplossing om algen te voorkomen, bestaat niet en zal er waarschijnlijk ook nooit komen. Toch is de industrie van mening dat het probleem eenvoudig is te beheersen.

Auteur: Guy Oldenkotte

'Ze voelen zich met name goed thuis in de dunne zandlaag in semiwater-velden voor hockey'

De onlosmakelijke band tussen algen en kunstgrassportvelden werd vrijwel direct duidelijk nadat de eerste kunstgrassportvelden in ons land werden geïntroduceerd. Dat is bijna veertig jaar geleden. Sindsdien zijn er vele oplossingen de revue gepasseerd die algen, soms letterlijk, de kop in moesten drukken. Van harde borstels tot waterstofperoxide en enzymen. Geen van alle bood echter uitsluitel. Geobsedeerd door het probleem besloot Arjan Krijnen van Verhoeve Waternet in 2014 om samen met Wageningen Universiteit het algenprobleem op kunstgrassportvelden in Nederland grootschalig te onderzoeken. De kennis

uit dat onderzoek wordt nu breed toegepast bij de aanpak van het probleem. 'De algen behoren tot de familie van de niet-schadelijke blauwalg. Er zijn drie tot vier verschillende geslachten, die in wisselende samenstellingen voorkomen,' zegt Krijnen. Die wisselende samenstelling en unieke lokale condities maken dat het moeilijk is om een eensluidende oplossing te bieden. 'Duidelijk is dat kunstgrassportvelden een ideale omgeving bieden voor algen om te overleven en zich te vermenigvuldigen. Ze voelen zich met name goed thuis in de dunne zandlaag in semiwater-velden voor hockey.' Die laag droogt nauwelijks uit. Bovendien

Anne van der Horst Bruyn

behoudt het zand een aangename temperatuur en vochtigheid, zodat de algen zich razendsnel vermenvuldigen. 'Algen gedijen vanaf een bodemtemperatuur van zo'n vijftien graden. Vandaar dat je de grootste explosie waarneemt direct na de zomerstop, wanneer het klimaat vochtig en warm is en het veld weinig mechanische belasting heeft gehad tijdens de zomerstop.'

Als stelregel wordt aangenomen dat biologische bestrijdingsmiddelen tegen algen al moeten kunnen worden toegepast wanneer de temperatuur boven de 10 graden komt, maar Peter Prins van B.A.S. Begeleiding en Advies Sportterreinen merkt op dat algen ook bij lagere temperaturen kunnen overleven. 'Afgelopen najaar zagen wij al velden met algen terwijl de temperatuur op dat moment al enige tijd beduidend lager was dan tien graden.' Prins is van mening dat het gebruik van middelen op chemische basis soms onvermijdelijk is. Hoewel

het neerslagpatroon in ons land de afgelopen jaren danig is veranderd, denkt Prins niet dat dit veel invloed heeft gehad op de algen. 'Naar mijn mening is juist de ontwikkeling van kunstgras-matten met meer vezels en kortere vezels er de oorzaak van dat het probleem blijft bestaan. Op die manier wordt de ideale omgeving voor algen gecreëerd.' Ook de ontwikkeling van kunstgras voor hockey in andere kleuren heeft aan het probleem bijgedragen. 'Licht is een voedingsbron voor algen, vandaar dat ze bovenal op de lijnen voorkomen.' Lichtkleurig kunstgras zou, in theorie, dus verder bijdragen aan de groei van algen, net als de ontwikkeling van gevormde vezels. 'Zolang vezels glad zijn, hebben algen geen grip. Maar zodra ze gaan rafelen, of een vorm hebben (zoals gekruld of driehoekig), dan draagt dat bij in de vorming van algen,' legt Arjen Krijnen uit. Dat neemt echter niet weg dat algen eenvoudigweg nooit zijn te voorkomen. 'Waar jarenlang ook werd gedacht dat algen alleen op een veld zouden komen wanneer ze bijvoorbeeld door middel van schoeisel werden overgebracht, is nu inmiddels duidelijk dat de algen ook door de wind op een veld kunnen worden geblazen.'

Beheersbaar probleem

In een artikel over tennisbanen dat verscheen in de vorige editie van Fieldmanager, sprak Bastiaan Doornewaard van Silca Nova over de enorme toename van werk sinds de afgelopen milde winter. Die zou, zo jubelde hij, ertoe hebben bijgedragen dat veel sportvelden op dat moment te kampen hadden met extreem veel algen. Nu, aan het begin van de zomerstop, lijkt het erop dat alles

onder controle is, zegt Jan Huisman van Huisman Sportvelden. 'Op dit moment gaat alles goed, maar vorig jaar, tijdens de natte periode, greep het bij veel clubs om zich heen.' De klanten van Huisman maken gebruik van Cleancourt. 'Wanneer dat op de algen wordt aangebracht, dan leidt dat tot een actieve zuurstofverbranding van de algen.' Over eventuele resistentie van de algen tegen het middel hoeft men dus niet in te zitten. 'Om effectief te zijn is het echter wel belangrijk dat men het middel consequent toepast. Men moet boven op het probleem blijven zitten.' Ook Anne van der Horst Bruyn van hockeyclub Deventer stelt dat 'erbovenop zitten' de beste remedie is. 'Wij zijn gezegend met een vaste werkkraft die fulltime bij de club is gedetacheerd en die bloedfanatiek is,' zegt hij. Hockeyclub Deventer maakt gebruik van het middel van Algen Control. 'Vijf jaar na aanleg van ons semiwaterveld werden algen een groot probleem. Niemand wist echter hoe we dat moesten aanpakken. Op advies van de leverancier van het veld, Desso Sports Systems, hebben we toen contact opgenomen met Algen Control.' Sindsdien houdt Hockeyclub Deventer er een streng onderhoudsregime op na. 'Wij borstelen het veld minimaal eens per week, om zo al het vuil te verwijderen. Ook besproeien wij het veld eenmaal per week met het middel van Algen Control.' Borstelen van een kunstgrasveld is een vorm van onderhoud dat doorgaans veelal voor kunstgrasvoetbalvelden wordt toegepast, om zo het instrooi materiaal te herverdelen en de vezels rechtovereind te houden. 'Toch is het ook belangrijk voor kunstgrasvelden voor hockey, ondanks dat deze korte vezels hebben en géén instrooi-

J&E Sports spuit algen op hoge kracht uit het veld, waarna de smurrie wordt opgezogen.

materiaal bevatten,' zegt John van Gennip van J&E Sports. 'Door het veld te borstelen wordt het vuil en organisch materiaal verwijderd dat anders eventueel een voedingsbodem voor de algen kan vormen.'

'Dat botst met het commercieel belang dat de sportveldenbouwers hebben, los van het feit dat ze ook nog iets willen verdienen'

Handmatig of automatisch?

Horst Bruyn merkt op dat Hockeyclub Deventer de anti-alg aanbrengt met behulp van een tractor met spuitboom. 'Zo verwaait het middel niet.' Het is een methode die ook Peter Prins van B.A.S. Sport adviseert. 'Op die manier zijn middelen het meest

effectief.' Ook Jan Overwater van Algen Control hangt die methode het meest aan. 'Het tegengaan van algen op kunstgrasvelden is werk dat prima kan worden gedaan door goede vrijwilligers, zolang het uitgangspunt is dat men de conditie van het veld zelf monitort,' meent Overwater. 'Zodra men niet langer zelf toezicht houdt op de kwaliteit van een veld, ontstaat er een probleem.' Als voorbeeld noemt hij het automatisch beregenen van een veld. 'Je zult net zien dat die beregening automatisch aangaat op een moment dat een regenbui plaatsvindt. Wanneer een anti-almiddel aan die beregening is toegevoegd, dan zal dat onder invloed van het regenwater te veel verdunnen. Zo gaat de effectiviteit verloren.' Overwater merkt dagelijks dat onderhoud bij veel verenigingen een ondergeschoven kindje is. 'Er is veel onkunde en alles mag wanneer het aankomt op het gebruik van een veld. Wat je ziet, is dat er geen controle is op het gebruik van het juiste schoeisel en dat men het onderhoud laat verslonzen door niet te investeren in goed materiaal of een goed middel. Veel clubs schaffen juist een goedkoop middel aan, maar vergeten dat ze dat twee of zelfs drie keer zo vaak moeten toepassen om effectief te zijn in plaats van dat ze wat extra's uitgeven aan een duurder middel dat wel direct effectief is. Wanneer het na twee jaar een probleem blijkt te zijn, dan mag het opeens alles kosten om het probleem om te lossen.'

Volgens John van Gennip van J&E Sports kunnen de kosten op zo'n moment oplopen tot vele duizenden euro's. 'Een goede reinigingsbehandeling, inclusief voorwerk, kost al gauw vier- tot zesduizend euro en vereist vaak dat een veld meerdere dagen buiten gebruik wordt genomen. En voor een volledige zandrenovatie van een kunstgrashockeyveld moet men zo'n 13.000 euro rekenen.'

Goede deep-cleaning

Regelmatig borstelen en spuiten is de beste manier waarop verenigingen zelf het probleem van algen in de hand kunnen houden. Toch is het raadzaam om het veld regelmatig door professionals te laten behandelen. 'Wij stellen dat een veld ten minste één keer per jaar onderworpen moet worden aan zogenaamd groot onderhoud,' zegt Van Gennip. J&E Sports maakt daarbij gebruik van een machine die speciaal is ontworpen voor het onderhoud van atletiekbanen, maar die ook effectief blijkt te zijn op kunstgras voor hockey. 'Die machine spuit de algensmurrie met kracht uit het veld, waarna die wordt opgezogen en wordt afgevoerd.' Want ongeacht welk middel men gebruikt om algen te doden, uiteindelijk blijft er altijd wat achter in het veld. Omdat het een organisch materiaal is, vormen dode algen zo een voedingsbodem voor nieuwe.

Zolang velden veelvuldig worden gespeeld, krijgen algen geen kans.

'Algen; of we nu willen of niet, ze zullen altijd een onderdeel van een kunstgrasveld voor hockey blijven'

Automatisch is niet hetzelfde als 'geautomatiseerd'

De claim dat algen bestrijden via de berekening niet effectief is, gaat Henno den Engelse van Aquaco te ver. 'Technisch gezien werkt een doseersysteem via de beregeningsinstallatie prima. Men moet echter wel blijven nadenken over hoe hiermee om te gaan.

Bij een automatisch doseersysteem heeft men al gauw het idee dat het "automatisch" gaat, maar

men heeft natuurlijk wel de vakkennis nodig om te bepalen wanneer en hoeveel er gedoseerd moet worden,' zegt hij daarover. Aad van Oosten van KG Reiniger springt hem bij. 'Wat wij doen, is meer dan alleen KG Reiniger leveren. Het monitoren en controleren op de juiste dosering, hetzij met een doseerpomp, hetzij met een spuitboom, is onze service,' zegt hij, terwijl hij verwijst naar het middel dat Van Oosten inzet om algen te bestrijden.

Sinds begin dit jaar richt Van Oosten zich volledig op de KG Reiniger. 'De berekening hebben we overgedaan aan de jongere generatie.' Henno den Engelse erkent dat men bij handmatig aanbrengen van het doseermiddel makkelijker bepaalde delen van het veld intensiever kan behandelen. Volgens Den Engelse hanteren veel clubs een verkeerde benadering wanneer het aankomt op anti-almiddelen. 'De doseerset met waterstofperoxide wordt nog veel toegepast en gebruikt. Toch dient men te beseffen dat dit geen verdelingsmiddel is, maar een hulpmiddel. Men creëert alleen een milieu waar mossen en algen zich niet prettig bij voelen.' Aad van Oosten wijst erop dat het belangrijk is dat de beregeningsinstallatie in orde is. 'Het opbrengen van KG Reiniger door middel van een doseerpomp gaat uitstekend wanneer de beregeningsinstallatie op orde is. Helaas zijn er nog veel beregeningsinstallaties waarvan de reikwijdte van de sproeiers

te wensen overlaat.' Zowel Aquaco als Van Oosten Beregeningsystemen zijn enthousiast over de inzet van enzymen om algen te bestrijden. 'Enzymen vormen een doseermiddel op natuurlijke basis. Het product van Aquaco heet Aquasan en is het afgelopen jaar bij diverse hockeyverenigingen getest. Deze waren zeer positief en we zien het als het doseermiddel van de toekomst,' zegt Henno den Engelse. Aad van Oosten heeft inmiddels al ruim twee jaar ervaring met enzymen. 'KG Reiniger heeft zich na tweeënhalft jaar bewezen en de reactie vanuit de markt is zeer positief.' Algen; of we nu willen of niet, ze zullen altijd een onderdeel van een kunstgrasveld voor hockey blijven. Maar de keuze is reuze wanneer het aankomt op bestrijdingsmiddelen!

Be social

Scan of ga naar:

www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-5883